

ה מוסד לביטוח לאומי
מינהל המחקר והתכנון

דו"ח מסכם על ניהול קובץ בריאות בחודשים יוני – אוגוסט 2008
וחישוב מפתח החלוקה ליום 1.10.2008

1. כללי

בדו"ח מסכם זה יפורטו תהליכי העבודה והחישובים אשר בוצעו בקובץ הבריאות המרכזי, במשך החודשים יוני – אוגוסט 2008 לקראת חישוב מפתח החלוקה ליום 1.10.2008, שלפיו יחלק המוסד את כספי ביטוח בריאות ותשלומים אחרים בין קופות החולים השונות.

תיקון חוק ביטוח בריאות ממלכתי שנכנס לתוקף ב-1 בנובמבר 2006 קובע כי המוסד לביטוח לאומי יחשב לכל קופת חולים את השיעור מהסכום לחלוקה אחת לחודש במקום אחת לשלושה חודשים כנהוג עד כה.

בחוק ביטוח בריאות ממלכתי ובתקנותיו קיימות הוראות והגדרות לקביעת חוג המבוטחים ודרכי רישומם. נזכיר את העיקריות שבהן:

- א. סעיף 4(א) לחוק הקובע חברות בקופה אחת בלבד.
- ב. סעיף 58 לחוק (בתוקף מ-1 במרס 2001) המגביל את זכאותו לשירותי בריאות של תושב ישראל ששהה בחוץ לארץ במשך שנתיים ויותר וכן של מי שחדל להיות תושב ישראל.
- ג. סעיף 68(ב) לחוק הקובע מניעת חברות כפולה.
- ד. תקנה 2(א) לתקנות רישום ונוהלי מעבר הכוללת הנחיות לרישום ילדים של הורים המבוטחים בקופות שונות.

יצוין כי עפ"י תיקון תקנות רישום בקופת חולים ונוהלי מעבר שנכנס לתוקפו ב-1 בינואר 1998, הרישום בקופת החולים מתבצע באמצעות סניפי רשות הדואר בלבד, במקום רישום בקופת החולים עצמן, שהיה נהוג עד אז.

כמו כן, תיקון סעיף 5 לחוק שנכנס לתוקף ב-1 בינואר 2005 קובע ארבעה מועדים אפשריים בכל שנה למעבר מקופת חולים אחת לאחרת (1 בינואר, 1 באפריל, 1 ביולי ו-1 באוקטובר), במקום 2 מועדים בשנה עד כה.

כידוע, עפ"י תקנות ביטוח בריאות ממלכתי (הקצאה לקופות חולים) התשנ"ה-1995, אין לכלול בחישוב "שיעור החלוקה" את האוכלוסיות הבאות:

א. תושב ישראל הנמצא מחוץ לישראל תקופה העולה על שנתיים רצופות ובכל אחת משנים אלה לא היה בישראל למעלה מ-90 ימים.

ב. תושב ישראל שנמצא במעצר או במאסר למעלה מ-12 חודשים.

כמו כן, החישובים נעשו בהתאם למשקלות לפי גיל עפ"י התיקון לתקנות ביטוח בריאות ממלכתי (הקצאה לקופות החולים) (תיקון), התשס"ה-2005, שנכנס לתוקף ב-1 ביולי 2005.

להלן המשקלות לפי גיל:

<u>גיל</u>	<u>נקודות</u>
עד 1	1.55
עולה על 1 עד 5	0.96
עולה על 5 עד 15	0.47
עולה על 15 עד 25	0.40
עולה על 25 עד 35	0.57
עולה על 35 עד 45	0.68
עולה על 45 עד 55	1.07
עולה על 55 עד 65	1.69
עולה על 65 עד 75	2.86
עולה על 75 עד 85	3.56
עולה על 85	4.06

2. השינויים בקובץ בחודשים יוני – אוגוסט 2008

א. קליטת הצהרות

החוק קובע כי מבוטח חדש שהצהרתו נתקבלה עד 31.8.2008 יירשם בקובץ מיידית, ואילו מעברים מקופה לקופה שהוגשו עד 15.8.08 ייכנסו לתוקף ב-1.10.2008.

הצהרות אלו נבדקו במחלקת הבקרה כדי לאמת את שלמות הפרטים בהצהרות, זיהוי התושב והפרטים האישיים מול מרשם התושבים ועוד.

להלן הנתונים על קליטת הצהרות בתקופה זו, וכן על מספר הנפשות הרשומות בהצהרות:

קליטת הצהרות מרשות הדואר, בחודשים יוני – אוגוסט 2008

מאוחדת	מכבי	לאומית	כללית	סך הכול	
--------	------	--------	-------	---------	--

מספר הצהרות – לפי מצב הרשומות

	מכבי	לאומית	כללית	סך הכול	סך הכול
5,880	12,290	2,170	6,170	26,510	תקינות
5,350	11,400	2,070	5,460	24,280	שגויות
460	730	90	620	1,900	לא מזוהות
70	160	10	90	330	

מספר מבוטחים לפי גיל – מהצהרות תקינות

	מכבי	לאומית	כללית	סך הכול	סך הכול
7,634	13,464	3,182	6,861	31,141	עד 15
2,749	3,384	1,273	2,536	9,942	15-25
1,609	1,718	651	1,272	5,252	25-35
1,466	3,505	542	1,453	6,966	35-45
741	2,085	332	817	3,975	45-55
510	1,201	191	341	2,243	55-65
340	902	97	226	1,565	65-75
140	400	65	132	737	75-80
79	269	31	84	463	80+

מספר המבוטחים שבלוח אינו כולל בין היתר:

- כ-1,210 נפשות שהיו רשומות כבר באותה קופה והוגשה הצהרה נוספת;
- כ-40 נפשות השייכות כבר לקופה, אך התקבלה עבורן הצהרה נוספת הגוברת על הרישום שנעשה בעבר בצורה אוטומטית כגון ילדים בני 18;
- כ-880 נפשות שהגישו טופס ביטול בו הודיעו על רצונם להישאר בקופה הקודמת.

במניין ההצהרות כלולות גם הצהרות השייכות לסוגים המפורטים לעיל.

ג. מעבר מבוטחים מקופה לקופה

עפ"י תיקון סעיף 5 לחוק כאמור, המעברים שבוצעו מ-16.5.08 עד 15.8.08, נכנסו לתוקף
1.10.2008.

בהתחשב בתנועה הדו-סטריית של המעברים, הנתונים הם כדלקמן:

עזבו את הקופה				סך הכול	נוספו לקופה
מאוחדת	מכבי	לאומית	כללית		
5,056	2,968	7,444	12,775	28,243	סך הכול
1,897	1,609	2,694	--	6,200	כללית
516	352	--	2,138	3,006	לאומית
2,643	--	3,099	6,517	12,259	מכבי
--	1,007	1,651	4,120	6,778	מאוחדת

כ-28,300 מבוטחים עברו לקופה אחרת ברבעון האחרון, לעומת כ-22,900 ברבעון הקודם.

כתוצאה ממעברים, קופת חולים כללית הפסידה כ-6,600 מבוטחים כאשר קופת חולים לאומית הפסידה כ-4,400 מבוטחים. לעומת זאת, קופת חולים מכבי גדלה בכ-9,290 מבוטחים וקופת חולים מאוחדת גדלה ב-1,720 חברים.

ג. עדכון מצבת הנפשות המבוטחות

בסיום קליטת ההצהרות נערכו הפעולות הבאות:

1. הפחתת מקרי פטירה על פי מידע ממרשם התושבים לפי הפרוט הבא:

פטירות בחודשים יוני – אוגוסט 2008 לפי קופות

סך הכול	8,772
קופ"ח כללית	6,251
קופ"ח לאומית	655
קופ"ח מכבי	1,329
קופ"ח מאוחדת	537

2. הוספת ילדים על פי המידע על לידות חדשות מקובץ ילדים (ששויכו לקופה בה מבוטח מקבל קצבת הילדים), לפי הפירוט הבא :

לידות בחודשים יוני – אוגוסט 2008 לפי קופות

40,095	סך הכול
19,901	קופ"ח כללית
3,827	קופ"ח לאומית
9,770	קופ"ח מכבי
6,597	קופ"ח מאוחדת

3. הפחתת אנשי צבא קבע, צבא סדיר ואסירים מעל לשנה, כדי למנוע הכללתם בחישובים.

ד. קליטת בעלי דרכונים

להלן מספר "הדרכוניסטים" הרשומים בקופות החולים בסוף אוגוסט 2008 :

דרכוניסטים לפי קבוצת גיל וקופה - 31.8.2008

מאוחדת	מכבי	לאומית	כללית	סך הכול	גיל
16,293	1,855	1,024	3,210	22,382	סך הכול
757	41	132	749	1,679	עד 1
3,583	204	268	1263	5,318	5-1
3,746	410	201	578	4,935	15-5
2,695	318	144	256	3,413	25-15
4,109	424	135	108	4,776	35-25
898	201	64	65	1,228	45-35
291	123	19	43	476	55-45
119	62	21	34	236	65-55
53	40	16	49	158	75-65
33	23	18	46	120	85-75
9	9	6	19	43	+ 85

הנתונים מראים שלא חל שינוי במספר הדרכוניסטים שנרשמו בקופות החולים לעומת מספרם בסוף הרבעון הקודם. בנוסף לכך, כ-7,200 בעלי דרכונים קיבלו מספר מזהה אך טרם נרשמו בקופות החולים.

ה. מבוטחים השוהים בחו"ל

כזכור, התקנות מחייבות את המוסד שלא לכלול בנוסחת החישוב את אלה אשר שהו בחו"ל יותר משנתיים ובמשך תקופה זו לא היו בארץ במשך 90 יום בכל שנה. לשם כך נערכה הפגשה עם קובץ משטרת הגבולות ומקרים אלה סומנו בקובץ בסימן מיוחד שמשמעותו אי הכללה בחישוב הקפיטציה. ברור כי עובדה זו איננה שוללת את זכותם לקבל את מלוא השירותים הרפואיים בקופה בה הם מבוטחים.

136,380	מספר השוהים בחו"ל מעל שנתיים ליום 1.7.2008
<u>10,473</u>	בתוספת: שוהים בחו"ל שנוספו ברבעון האחרון
146,853	
<u>8,546</u>	ובניכוי שוהים שחזרו ארצה בתקופה זו
138,307	יתרת השוהים בחו"ל שלא נכללו בחישוב ב-1.10.2008

הנתונים מצביעים על גידול של כ-1,920 מבוטחים השוהים בחו"ל, בהשוואה לסוף הרבעון הקודם.

מספר השוהים בחו"ל אינו כולל 200 מבוטחים אשר היה רשום לגביהם יציאה לחו"ל מלפני שנתיים ויותר ולאחר מכן קיבלו אחת מארבעת גמלאות המוסד: הבטחת הכנסה, אבטלה, סיעוד ותגמולי מילואים.

להלן התפלגות המבוטחים שבוטל להם הסימון של שהות בחו"ל החל מ-1.10.2008:

מקבלי גמלאות שבוטלה

להם שהות בחו"ל

199	סך הכול
93	כללית
17	לאומית
61	מכבי
28	מאוחדת

להלן התפלגות השוהים בחו"ל לפי קבוצות גיל בכל קופה :

שוהים מעל שנתיים בחו"ל לפי קבוצת גיל וקופה ב-31.8.2008

מאוחדת	מכבי	לאומית	כללית	סך הכול	גיל
0	0	0	0	0	עד 1
787	1,843	306	1,483	4,419	5-1
3,166	8,523	1,569	6,326	19,584	15-5
3,494	8,069	2,538	9,532	23,633	25-15
4,710	11,555	2,731	15,420	34,416	35-25
3,546	10,981	1,846	7,724	24,097	45-35
1,705	5,214	1,165	4,379	12,463	55-45
1,199	3,503	684	3,169	8,555	65-55
629	1,984	471	1,888	4,972	75-65
360	1,169	341	1,975	3,845	85-75
170	468	172	1,513	2,323	+ 85
19,766	53,309	11,823	53,409	138,307	סך הכול

כ-39% מהשוהים בחו"ל מבוטחים בקופ"ח מכבי, כ-38% בקופ"ח כללית, כ-14% בקופ"ח מאוחדת וכ-9% בקופ"ח לאומית.

להלן מספר השוהים בחו"ל מעל שנתיים ביום 31.8.2008, לפי משך השהייה בחו"ל :

מאוחדת	מכבי	לאומית	כללית	סך הכול	משך השהייה בחו"ל
8,209	20,616	4,364	21,534	55,723	2-3 שנים
3,039	8,922	1,831	8,276	22,068	3-4 שנים
2,698	7,850	1,708	7,119	19,375	4-5 שנים
4,291	12,317	2,780	10,955	30,343	5-10 שנים
1,529	3,604	1,140	5,525	11,798	מעל 10 שנים
19,766	53,309	11,823	53,409	138,307	סך הכול

השוהים בחו"ל בתקופה של עד 5 שנים מהווים כ-70% מסך השוהים בחו"ל שנתיים ומעלה.

ו. הגבלת זכאותם של תושבים ששהו בחו"ל – סעיף 58 לחוק

עפ"י תיקון סעיף 58 לחוק ביטוח בריאות, תושב ישראל השוהה בחו"ל לאחר ה-1 במרס 2001 במשך שנתיים רצופות או יותר שבהן לא שילם דמי ביטוח בריאות, לא יהיה זכאי לקבלת שירותי בריאות מקופות חולים בארץ, אלא לאחר "תקופת המתנה" של חודשיים כנגד כל "שנת היעדרות".

כמו כן, מי שחדל להיות תושב ישראל וחזר להתגורר בארץ מה-1 במרס 2003 ואילך ויוכר כתושב על ידי המוסד לביטוח לאומי, לא יהיה זכאי לקבל שירותים רפואיים בארץ אלא לאחר "תקופת המתנה".

להלן התפלגות התושבים והלא-תושבים השהים בחו"ל על פי סעיף 58 לחוק ושנקבעה להם "תקופת היעדרות":

תושבים ולא תושבים השהים בחו"ל על פי סעיף 58 לחוק – 31.8.2008

לא תושבים	תושבים						סך הכול	גיל
	לא חבר	מאוחדת	מכבי	לאומית	כללית	סה"כ תושבים		
345,451	16,009	4,718	10,596	3,088	12,827	48,274	392,689	סך הכול
9,898	3,918	1,387	2,864	1,076	3,578	12,823	22,721	24-18
61,781	1,997	1,450	2,408	686	3,621	10,162	71,943	25-34
75,747	1,726	714	1,835	409	1,583	6,267	82,014	35-44
68,955	2,334	400	1,127	303	1,041	5,205	74,160	45-54
63,209	3,172	309	797	161	795	5,234	68,443	55-64
26,568	1,394	196	655	167	539	2,951	29,519	65-74
17,565	736	162	613	179	818	2,508	20,073	75-84
21,728	732	100	297	107	852	2,088	23,816	+85

מספר השהים בחו"ל שנקבעה להם "תקופת היעדרות" גדל בכ-5,100 לעומת הרבעון הקודם.

להלן התפלגותם לפי מספר "שנות היעדרות":

תושבים ולא תושבים השהים בחו"ל לפי מספר שנות היעדרות – 31.8.2008

מספר שנות היעדרות					סה"כ
7-6	5	4	3	2	
330,508	15,699	15,262	14,676	16,544	392,689

יתר על כן כ-6,500 תושבים שחזרו להתגורר בארץ בשנה האחרונה, חייבים ב"תקופת המתנה" בתחילת ספטמבר 2008 כדלקמן:

<u>לא חבר</u>	<u>מאוחדת</u>	<u>מכבי</u>	<u>לאומית</u>	<u>כללית</u>	<u>סה"כ</u>	<u>חודשי המתנה</u>
1,036	818	1,657	437	2,560	6,538	סך הכול
217	223	375	121	767	1,703	4 חודשים
141	138	216	90	419	1,004	6 חודשים
111	81	182	70	385	829	8 חודשים
201	181	423	115	507	1,427	10-12 חודשים
366	195	461	71	482	1,575	14 חודשים

מי שחייבים ב"תקופת המתנה" כאמור, יכולים לפדותה באמצעות "תשלום מיוחד" הקבוע בחוק (8,880 ₪ החל מינואר 2008), ויוכלו לקבל את השירותים הרפואיים בתום 6 חודשים מיום התשלום הראשון (בתנאי שהוכרו כתושבי ישראל).

בחודשים יוני – אוגוסט 2008, כ-590 שוהים בחו"ל שילמו לראשונה את "התשלום המיוחד" באתר האינטרנט של הביטוח הלאומי.

כמו כן, כ-1,690 מבוטחים סיימו את "תקופת המתנה" במהלך הרבעון האחרון, וחזרו להיות זכאים לשירותי בריאות.

ז. קביעת תושבות והחזר תשלום בעד ביטוח רפואי ושירותי בריאות

עפ"י סעיף 3א לחוק, מי שאינו רשום בקופת חולים ומבקש להירשם, יגיש למוסד בקשה לקבלת אישור כי הוא תושב. לאחר קביעת תושבותו, המוסד ירשום אותו (ואת ילדו הקטין) בקופת החולים שצוינה בבקשה לקביעת תושבותו, ויודיע על כך לקופת החולים.

להלן התפלגות המבוטחים ששויכו לקופת החולים ע"י הביטוח הלאומי (באמצעות טופס בל/666) בחודשים יוני – אוגוסט 2008:

סך הכול	
3,301	
1,370	קופ"ח כללית
171	קופ"ח לאומית
1,200	קופ"ח מכבי
560	קופ"ח מאוחדת

כמו כן, המבוטח זכאי להחזר תשלום בעד ביטוח רפואי ובעד שירותי בריאות בתקופה שממועד תחילת תושבותו עד למועד שבו ניתנה הודעת המוסד.

להלן מספר החזרי תשלומים שבוצעו בחודשים יוני – אוגוסט 2008 :

סך הכול	115
החזר תשלום בעד שירותי בריאות	55
החזר תשלום בעד ביטוח רפואי	60

ח. בני זוג המבוטחים בקופות שונות

במסגרת חישובי המפתח, נספרו גם בני זוג אשר רשומים בקופות השונות כאשר הילדים שויכו לקופה המבטחת את מקבל קצבת הילדים (ברוב המקרים זאת האם), אלא אם שני בני הזוג החליטו אחרת.

שני בני זוג המבוטחים בקופות שונות ליום 1.10.2008

מספר זוגות		סך הכל נפשות (1.10.2008)	צירופי קופות
1.7.2008	1.10.2008		
31,674	31,985	117,289	כללית + לאומית
72,164	72,847	254,333	כללית + מכבי
37,436	38,245	139,226	כללית + מאוחדת
12,621	12,639	46,131	מכבי + לאומית
8,138	8,324	32,061	לאומית + מאוחדת
18,093	18,188	65,700	מכבי + מאוחדת
180,126	182,228	654,740	סך הכול

בתוך הקובץ עצמו רשומים כ-1,553,780 זוגות נשואים ומכאן כי 11.7% מהם מבוטחים בקופות שונות, המצביע על המשך העלייה בממדי התופעה הזו.

ט. הצטרפות עולים חדשים לפי קופות

בחדשים יוני – אוגוסט 2008, הצטרפו לקופות החולים עולים חדשים לפי הפרוט הבא :

סך הכול	3,415
קופ"ח כללית	858
קופ"ח לאומית	137
קופ"ח מכבי	1,491
קופ"ח מאוחדת	929

מהנתונים בולט במיוחד משקלם של העולים החדשים שנרשמו ברבעון זה בקופת חולים מכבי (כ-44% מכלל העולים), הגבוה בהרבה מחלקה של הקופה בכלל המבוטחים (כ-24%).

3. פרטים על הקובץ לפי קבוצות גיל

אוכלוסיית הקובץ המעודכן משמשת בסיס לחישוב המפתח לחלוקת כספי ביטוח בריאות החל מ-1 באוקטובר 2008. לאחר השלמת תהליכי העדכון של הקובץ כפי שצוין לעיל, בדיקות מול מרשם התושבים ורישום עדכונים ממקורות שונים התקבלה ההתחלקות הבאה:

מאוחדת		מכבי		לאומית		כללית		סך הכול		קבוצות גיל
נפשות הכלולות בקפיטציה	מבוטחים	נפשות הכלולות בקפיטציה	מבוטחים	נפשות הכלולות בקפיטציה	מבוטחים	נפשות הכלולות בקפיטציה	מבוטחים	נפשות הכלולות בקפיטציה	מבוטחים	
954,538	974,304	1,748,525	1,801,834	675,005	686,828	3,826,487	3,879,896	7,204,555	7,342,862	סך הכול
25,541	25,541	37,557	37,557	14,349	14,349	76,134	76,134	153,581	153,581	עד 1
101,813	102,600	149,337	151,180	56,918	57,224	287,869	289,352	595,937	600,356	5-1
208,815	211,981	338,063	346,586	139,648	141,217	638,249	644,575	1,324,775	1,344,359	15-5
137,573	141,067	209,824	217,893	107,524	110,062	566,464	575,996	1,021,385	1,045,018	25-15
146,805	151,515	253,927	265,482	92,349	95,080	581,479	596,899	1,074,560	1,108,976	35-25
124,262	127,808	280,830	291,811	82,148	83,994	395,339	403,063	882,579	906,676	45-35
90,038	91,743	198,881	204,095	73,984	75,149	407,096	411,475	769,999	782,462	55-45
66,978	68,177	151,657	155,160	53,167	53,851	378,875	382,044	650,677	659,232	65-55
31,565	32,194	76,995	78,979	29,882	30,353	244,885	246,773	383,327	388,299	75-65
15,999	16,359	39,599	40,768	19,028	19,369	183,993	185,968	258,619	262,464	85-75
5,149	5,319	11,855	12,323	6,008	6,180	66,104	67,617	89,116	91,439	+ 85

בלוח זה מוצגים הנתונים על כלל המבוטחים בקופות לצד הנתונים על האוכלוסייה הכלולה בחישוב השיעור לחלוקה. ההבדל בין 2 הסדרות הנו מספר המבוטחים השוהים בחו"ל יותר משנתיים.

אחוז השינוי במספר המבוטחים ב-31.8.2008 לעומת 31.5.2008

0.46	סך הכול
0.21	כללית
-0.20	לאומית
1.06	מכבי
0.87	מאוחדת

ברבעון האחרון, האוכלוסייה המבוטחת בקופות החולים גדלה בכ-0.5%. שיעור הגידול איננו אחיד בין הקופות, שכן הקופות החולים מכבי ומאוחדת גדלו בשיעור גבוה יותר מזה של קופת החולים הכללית, כאשר נרשמה ירידה במספר המבוטחים בלאומית.

4. חישוב מפתח החלוקה

כאמור, מפתח החלוקה מחושב על פי הנפשות משוקללות בגיל בכל קופה, לפי ההתפלגות הבאה:

סה"כ	7,356,354
כללית	4,220,858
לאומית	640,636
מכבי	1,658,511
מאוחדת	836,349

תוצאות החישוב באחוזים הן:

מ-1.10.2008	מ-1.9.2008 עד עד 30.9.2008	מ-1.8.2008 עד עד 31.8.2008	מ-1.7.2008 עד עד 31.7.2008	קופת חולים
100.000	100.000	100.000	100.000	סך הכול
57.377	57.470	57.516	57.555	קופ"ח כללית
8.709	8.761	8.759	8.758	קופ"ח לאומית
22.545	22.431	22.404	22.381	קופ"ח מכבי
11.369	11.338	11.321	11.306	קופ"ח מאוחדת

התוצאות מצביעות על ירידה בחלקן של קופות החולים הכללית ולאומית, וגידול מקביל במשקלן של יתר קופות החולים.

כספי ביטוח בריאות וסכומים נוספים המוגדרים בסעיף 13 לחוק ביטוח בריאות, יחולקו על פי מפתח חדש זה החל מ-1 באוקטובר 2008.